

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о декана факультету іноземної філології
Сніжана ГОЛИК/
2025 року



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛКУЛЬТУРНІСТЬ В ІНШОМОВНІЙ ОСВІТІ**

Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація) <i>(за наявності)</i>	A4.021 Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література
Освітня програма	Англійська мова і література. Зарубіжна література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	англійська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Полікультурність в іншомовній освіті**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **A Освіта** спеціальності **A4 Середня освіта** предметної спеціальності (спеціалізації) **A4.021 Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література** освітньої програми **Англійська мова і література. Зарубіжна література**

Розробники: Рогач Л.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *англійської філології*

протокол № 10 від «28» червня 2025 р.

Завідувач кафедри англійської філології



доц. Сніжана ГОЛИК

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № 9 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії



доц Вікторія СИНЬО

© Рогач Л.В. 2025р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90 (денне відділення), 90 (заочне відділення)	1-й	1-й
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 1,7	1	1
	Лекції:	
	20	6
	Практичні:	
	10	2
Вид підсумкового контролю: Залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: Усна	Самостійна робота:	
	60	82

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Полікультурність у іншомовній освіті» є складовою підготовки майбутніх викладачів іноземних мов і спрямована на формування розуміння ролі культури як невід'ємної частини іншомовної комунікації. У сучасних умовах глобалізації ефективна міжкультурна взаємодія стає ключовою компетентністю фахівця гуманітарного профілю. Курс підкреслює, що опанування мови неможливе без засвоєння культурних кодів, норм поведінки та цінностей, які формують зміст мовного спілкування.

Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення студентів із поняттями культури, соціокультурної компетентності, соціалізації, інкультурації, акультурації та етноцентризму, а також з методами формування міжкультурної комунікативної компетентності. Особлива увага приділяється аналізу культурних відмінностей, феномену багатокультурного класу, розвитку культурного самоусвідомлення та використанню мистецтва, літератури й медіа у навчанні культури.

Метою курсу є розвиток здатності майбутніх викладачів свідомо використовувати культурний контекст у процесі навчання іноземної мови, формувати соціокультурну й міжкультурну компетентність та готовність до професійної діяльності у полікультурному середовищі.

Основні завдання дисципліни полягають у тому, щоб: ознайомити студентів із ключовими поняттями культури й міжкультурної комунікації; розкрити взаємозв'язок між мовою, мисленням і культурою; навчити розпізнавати культурні коди та аналізувати культурні відмінності; розвинути вміння працювати у багатокультурному класі та створювати атмосферу поваги й толерантності; сформувати навички інтеграції культурного компоненту в навчальний процес; розвинути здатність до культурної рефлексії та самопізнання; сприяти формуванню цінностей міжкультурного діалогу, емпатії та готовності до професійної діяльності у міжнародному середовищі.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК Здатність використовувати поглиблені теоретичні та практичні знання з англійської мови та зарубіжної літератури для ефективного розв'язання складних задач та проблем у галузі освіти/педагогіки, методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог організації навчально-виховного процесу в закладах вищої та загально-середньої освіти..

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність проводити аналіз, синтез, узагальнення та оцінювання ситуацій або завдань з метою виявлення способів вирішення суперечливих проблем, вміння креативно та критично мислити, а також встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК-2. Здатність до ефективної комунікативної діяльності, міжособистісної та командної взаємодії у професійній сфері.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 8. Здатність цінувати багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до творчого і культурного самовираження.

ЗК-10. Здатність розуміти і приймати цінності громадянського суспільства, діяти свідомо і відповідально, поважати права і свободи людини, дотримуватися етичних принципів, добросовісно виконувати професійні обов'язки та дотримуватись норм академічної чесності і професійної етики.

Фахові компетентності:

ФК1. Закріплення, поглиблення, інтегрування теоретичних знань з педагогіки і психології, філологічних наук і методики навчання іноземних мов і культур для вирішення конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань у закладах загальної середньої освіти та вищої освіти.

ФК2. Здатність до формування навчальних умінь учнів закладів загальної середньої освіти і студентів закладів вищої освіти в оволодінні іншомовною, мовленнєвою, соціокультурною та стратегічною компетентностями.

ФК7. Здатність формулювати та розв'язувати педагогічні задачі, планувати та організовувати навчально-виховний процес у закладах освіти, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів, їх освітні потреби і можливості та застосовуючи новітні та ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК8. Здатність забезпечувати оцінювання, самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

ФК9. Здатність розуміти та використовувати англійську мову в усній та письмовій формах для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах діяльності, зокрема на заняттях у навчальних закладах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Полікультурність в іншомовній освіті**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК 2	Психологія освітньої діяльності
ОК 4	Методика навчання англійської мови у закладах загальної середньої освіти
ОК 7	Розділи поглибленого вивчення: англійська мова у сфері професійної комунікації

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни «**Полікультурність в іншомовній освіті**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
<i>Обирає</i> методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; <i>оцінює</i> навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнянського	РН4

контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.	
<i>Демонструє</i> вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	PH6
<i>Знає</i> про категорії педагогіки та методики, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей.	PH10
<i>Володіє</i> основами теорії формування комунікативної компетентності учнів та студентів на уроках і практичних заняттях з англійської мови та інших іноземних мов; <i>застосовує</i> знання англійської мови та інших іноземних мов у чотирьох видах мовленнєвої діяльності; реалізовувати себе в межах діалогу культур.	PH12
<i>Демонструє</i> уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	PH15
<i>Здійснює</i> міжкультурну комунікацію і долає міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; <i>володіє</i> знаннями основних відмінностей концептуальної і мовної картини світу носіїв англійської мови.	PH17.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання індивідуальних та групових завдань в усній та письмовій формі;
- стандартизовані тести;
- презентації;
- модульна контрольна робота;
- рефлексивне есе;
- залік.

Методи навчання

Під час викладання курсу поєднуються традиційні та інноваційні методи навчання з використанням засобів новітніх інформаційних та інтернет-технологій.

Традиційні методи охоплюють пояснювально-ілюстративний метод, спрямований на запам'ятовування і подальше відтворення готової, еталонної інформації. Викладач надає інформацію шляхом словесного пояснення, застосовуючи візуальні матеріали у формі мультимедійних презентацій. Репродуктивний метод передбачає застосування вивченого матеріалу на основі зразка. Метод проблемного навчання, за якого студенти стають співучасниками наукового пошуку, залучаються до вирішення проблемних завдань, навчаються висувати оригінальні шляхи їх вирішення, аналізувати отриману нову інформацію у світлі сучасних тенденцій розвитку методики викладання

англійської мови. Серед традиційних інтерактивних методів, форм і прийомів, що найчастіше використовуються, – дискусії, дебати, робота в малих групах, проведення уроків з англійської мови.

До інноваційних методів належать: метод проєктів – підготовка повідомлення на запропоновану тему з його публічною презентацією; мозковий штурм – інтерактивний метод навчання, коли група працює над конкретним завданням за допомогою акумулювання всіх ідей, спонтанно пропонує студентами; дистанційні методи навчання.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, презентації.

Об'єкти поточного контролю:

- 1) відвідування практичних занять із дисципліни та активність роботи на практичних заняттях;
- 2) підготовка презентацій;
- 3) виконання модульної контрольної роботи;
- 4) виконання завдань для самостійного опрацювання та індивідуальних завдань;
- 5) написання підсумкового рефлексивного есе.

Форма модульного контролю: письмова

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модуль на контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	PE	Пр	CP	50	100
6	6	6	6	6	5	10	5		

T1, T 2... – теми

PE – рефлексивне есе

Пр – презентації

CP – самостійна робота

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30
Презентація	2	10
Рефлексивне есе	1	5
Самостійна робота	1	5

Модульна контрольна робота	1	50
Разом	13	100

Критерії оцінювання на практичних заняттях

6 балів. Здобувач демонструє відмінні, системні та глибокі знання з теми, повністю володіє термінологією й теоретичними аспектами дисципліни. Доповідь логічна, послідовна, аргументована, з прикладами та власними аналітичними висновками. Студент використовує широке коло наукових і сучасних джерел, виявляє творчість та оригінальність мислення. На занятті активно ініціює дискусії, підтримує конструктивний діалог, демонструє високий рівень інтеграції теорії й практики.

5 балів. Здобувач має глибокі та усвідомлені знання з теми. Доповідь змістовна, чітко структурована, відповідає вимогам. У підготовці студент використовує додаткові джерела інформації, не обмежується матеріалами підручника. Під час заняття активно бере участь у дискусіях, наводить доречні приклади, демонструє вміння застосовувати знання на практиці, проте можливі поодинокі неточності або несуттєві помилки.

4 бали. Здобувач має міцні, ґрунтовні знання з теми практичного заняття. Доповідь змістовна, послідовна та відповідає основним вимогам. Під час підготовки студент частково виходить за межі базових матеріалів, але не завжди демонструє творчий підхід. На занятті бере участь в обговореннях, використовує приклади, хоча іноді має незначні помилки у застосуванні знань чи у логіці викладу.

3 бали. Здобувач має загальні знання теми, розуміє основні положення, але не завжди глибоко. Доповідь відповідає темі, однак містить деякі неточності або поверховість. Студент бере участь в обговоренні, але не завжди активно; приклади або аргументи подає неповно. Знання не завжди застосовуються практично, можливі помилки у поясненні понять чи висновках.

2 бали. Здобувач знає тему поверхово, розуміє матеріал частково. Відповідає на окремі запитання, але не проявляє ініціативи в обговореннях. Доповідь має узагальнений або неповний характер, приклади практичного застосування відсутні. Знання фрагментарні, студент не вміє пов'язати теорію з практикою.

1 бал. Здобувач демонструє мінімальні або фрагментарні знання, що становлять менше 50% необхідного обсягу. Не володіє базовими термінами, не вміє логічно висловлюватися. Відповіді несистемні, непослідовні, часто потребують підказок. Не бере участі в роботі під час заняття, не виявляє зацікавленості у темі.

Критерії оцінювання рефлексивного есе

5 балів. Есе вирізняється високим рівнем рефлексії, аналізу та оригінальності думки. Тема розкрита глибоко і всебічно, наведено переконливі аргументи та релевантні приклади. Текст чітко структурований: логічний вступ, змістовна основна частина і конкретні висновки. Виявлено високий рівень критичного мислення, сформульовано власні висновки. Використано академічний стиль, текст грамотний, точний, без орфографічних чи стилістичних помилок. Залучено широке коло релевантних джерел, дотримано правил цитування.

4 бали. Есе демонструє високий рівень підготовки, але має незначні недоліки в одному чи кількох аспектах. Тема розкрита глибоко, присутні аргументи й приклади, хоча можливе поглиблення аналізу. Структура загалом логічна, але окремі переходи між частинами можуть бути нечіткими. Критичне мислення розвинене, але не повністю послідовне. Академічний стиль дотримано, є поодинокі мовні чи технічні помилки. Використані джерела релевантні, проте цитування має дрібні неточності.

3 бали. Есе відповідає вимогам, але аналіз поверховий або частково неповний. Тема розкрита достатньо, однак аргументи не завжди переконливі або чітко обґрунтовані. Структура зрозуміла, але має деякі недоліки в організації матеріалу (слабкий вступ або неповні висновки). Критичне мислення помітне, проте обмежене власними судженнями. Стиль у цілому академічний, проте наявні дрібні мовні помилки. Використано обмежену кількість джерел, частина з них потребує уточнення.

2 бали. Есе відповідає базовим вимогам, але має низку недоліків у змісті та формі. Тема розкрита поверхово, аргументи непереконливі або слабо пов'язані з темою. Структура недостатньо логічна, можливі відсутність вступу чи висновків. Критичне мислення проявляється мінімально, власні ідеї не розвинені. Стиль частково академічний, але порушено ясність викладу, присутні численні помилки. Використано мало джерел, серед яких трапляються нерелевантні.

1 бал. Есе слабо пов'язане з темою, має значні змістові та структурні недоліки. Відсутні логіка викладу, послідовність, аргументи й приклади. Текст недостатньо зв'язний, із великою кількістю мовних, граматичних та стилістичних помилок. Відсутній академічний стиль, немає ознак критичного мислення чи рефлексії. Використання джерел випадкове або взагалі відсутнє, правила цитування не дотримані.

Критерії оцінювання презентації

Критерії оцінювання презентації:					
Критерії/бали	Дескриптори				
	5	4	3	2	1
Зміст	Зміст повністю відповідає меті завдання	Виклад зв'язний і охоплює основні завдання, але висновки не є чітко визначеними	Зміст презентації не повністю висвітлює завдання, хоча відповідає головній меті	Презентація не завжди логічна, необхідні складові та висновки відсутні.	Робота не досягає стандарту, описаного дескриптором
Мова	Презентація добре подана (чітко, точно та добре організоване мовлення) з широким набором складних граматичних конструкцій та розширеної лексики	Здобувач використовує широкий спектр граматичних конструкцій, багатий словниковий запас із незначними орфоепічними і граматичними помилками	Здобувач використовує прості граматичні конструкції та лексику, допускаючи незначні помилки	Здобувач використовує прості граматичні конструкції та лексику, допускаючи серйозні помилки	Робота не досягає стандарту, описаного дескриптором
Структура	Логічний та зв'язний виклад теми: інформація має логічну	Інформація логічно структурована, вдало використані	Інформація структурована, використовуються діаграми, аудіо, відео та	Інформація погано структурована, діаграми, аудіо, відео та	Робота не досягає стандарту, описаного дескриптором

	структуру, перетікає з одного розділу в інший, її легко відслідкувати й розуміти. Успішно використовуються діаграми, аудіо, відео та візуальні ефекти	діаграми, аудіо, відео та візуальні ефекти з незначними помилками хронометражу	візуальні ефекти, але нелогічно	візуальні ефекти не використовуються	
Дослідження	Глибоке дослідження, що відповідає темі, із використаними сучасними ресурсами, які представлені відповідно до принципів академічної доброчесності	Дослідження стосується теми, хоча сучасні ресурси відсутні, незначні помилки в поданні.	Базове дослідження, що відповідає темі, дрібні помилки у викладі	Елементарне дослідження на основі обмеженої кількості ресурсів, значні помилки у викладі	Робота не досягає стандарту, описаного дескриптором

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Полікультурність в іншомовній освіті» проводиться один раз на семестр згідно з розкладом модульних контролів, визначених навчальною частиною в межах годин, відведених на практичні заняття. До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які виконали всі види практичних завдань. До початку модульної контрольної роботи здобувачі вищої освіти повинні мати поточні підсумкові бали за практичні заняття. Максимальна кількість балів, одержаних під час контрольної роботи, становить 50.

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модульна контрольна робота	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Тести	10	20
Теоретичні питання	2	14
Практичне завдання	2	16
Разом		50

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована Шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

За результатами модульного контролю визначається підсумкова рейтингова оцінка. Оцінка за екзамен визначається залежно від рейтингового балу. Загальна кількість балів, яку може здобути здобувач, – 100. Вони досягаються шляхом сумування результатів оцінок за всі види робіт.

Оцінку «**відмінно**» (**90–100 балів, А**) заслуговує здобувач, який усебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; засвоїв основну й ознайомлений із додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він здобуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі завдання власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності й використовує їх під час вивчення навчально-програмового матеріалу.

Оцінку «**добре**» (**82–89 балів, В**) заслуговує здобувач, який повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі, відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку «**добре**» (**74–81 бал, С**) заслуговує здобувач, який загалом роботу виконав, але відповідає з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку «**задовільно**» (**64–73 бали, D**) заслуговує здобувач, який знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його в майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «**задовільно**» (**60–63 бали, E**) заслуговує здобувач, який володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання й використання його в майбутній професії, а виконання завдань задовольняє

мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «незадовільно» (35–59 балів, FX) виставляється здобувачеві, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «незадовільно» (0–34 бали, F) одержує здобувач, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення цієї дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

До складання екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, у яких підсумкова модульна оцінка за семестр становить не менше 35 балів і яким зараховано всі види робіт за цей семестр.

Здобувач вищої освіти, підсумкова рейтингова оцінка якого становить від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити її до початку підсумкового семестрового контролю під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету. Інакше здобувач не допускається до складання екзамену і в нього виникає академічна заборгованість.

Екзамен із навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не скласти, якщо він успішно пройшов модульний контроль та його влаштовує підсумкова модульна оцінка. Здобувачі вищої освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить від 35 до 59, екзамен складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на екзамені рейтинговий бал, при цьому за результатами складання екзамену оцінка не може бути менша за підсумкову оцінку, яку він отримав за результатами модульного контролю.

Екзамен проходить в усній формі. На екзамен виносяться теоретичні, практичні завдання в обсязі навчального матеріалу. Оцінювання результатів навчання на екзамені здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за екзамен заноситься у відомість обліку успішності.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1.Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Полікультурне освітнє середовище як простір розвитку соціокультурної компетентності

Тема 1. Соціокультурна компетентність як складова іншомовної освіти. Культура як чинник формування особистості.

Тема 2. Культура, мова і суспільство: взаємозалежність і взаємовплив. Культурні коди та їх інтерпретація у міжкультурному спілкуванні.

Тема 3. Іноземна культура крізь призму рідної культури студента. Стратегії розвитку соціокультурного самоусвідомлення студентів.

Тема 4. Багатокультурний клас як середовище міжкультурної взаємодії.

Тема 5. Формування соціокультурної компетентності у контексті сучасних підходів до навчання англійської мови.

**6.2. Структура навчальної дисципліни
(денне відділення)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Полікультурне освітнє середовище як простір розвитку соціокультурної компетентності						
Тема 1. Соціокультурна компетентність як складова іншомовної освіти. Культура як чинник формування особистості.	18	4	2			12
Тема 2. Культура, мова і суспільство: взаємозалежність і взаємовплив. Культурні коди та їх інтерпретація у міжкультурному спілкуванні.	18	4	2			12
Тема 3. Іноземна культура крізь призму рідної культури студента. Стратегії розвитку соціокультурного самоусвідомлення студентів.	18	4	2			12
Тема 4. Багатокультурний клас як середовище міжкультурної взаємодії.	18	4	2			12
Тема 5. Формування соціокультурної компетентності у контексті сучасних підходів до навчання англійської мови.	18	4	2			12
Всього за модуль 1	90	20	10			60
Разом	90	20	10			60

**6.3. Структура навчальної дисципліни
(заочне відділення)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Полікультурне освітнє середовище як простір розвитку соціокультурної компетентності						
Тема 1. Соціокультурна компетентність як складова іншомовної освіти. Культура як чинник формування особистості.	19	2	1			16
Тема 2. Культура, мова і суспільство: взаємозалежність і взаємовплив. Культурні коди та їх інтерпретація у міжкультурному спілкуванні.	18	1				17
Тема 3. Іноземна культура крізь призму рідної	17	1				16

культури студента. Стратегії розвитку соціокультурного самоусвідомлення студентів.						
Тема 4. Багатокультурний клас як середовище міжкультурної взаємодії.	17	1				16
Тема 5. Формування соціокультурної компетентності у контексті сучасних підходів до навчання англійської мови.	19	1	1			17
Всього за модуль 1	90	6	2			82
Разом	90	6	2			82

6.4.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми та її зміст	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
Полікультурне освітнє середовище як простір розвитку соціокультурної компетентності			
1	<p>Тема 1. Соціокультурна компетентність як складова іншомовної освіти. Культура як чинник формування особистості.</p> <p>Поняття соціокультурної компетентності, її структура, зміст та методи формування у процесі вивчення англійської мови. Значення соціокультурної компетентності для розвитку міжкультурного спілкування. Визначення культури, її основні риси та функції. Приховані аспекти культури: цінності, переконання, поведінкові норми. Вплив культурного середовища на становлення особистості.</p>	2	1
2	<p>Тема 2. Культура, мова і суспільство: взаємозалежність і взаємовплив. Культурні коди та їх інтерпретація у міжкультурному спілкуванні.</p> <p>Взаємозв'язок між мовою, мисленням і культурою. Поняття соціалізації, інкультурації, акультурації та етноцентризму. Гендерні аспекти у мовній взаємодії. Поняття культурного коду та його вияв у мові, поведінці й невербальній комунікації. Індивідуалістичні та колективістські культури. Самопізнання через аналіз власного культурного коду.</p>	2	
3	<p>Тема 3. Іноземна культура крізь призму рідної культури студента. Стратегії розвитку соціокультурного самоусвідомлення студентів.</p> <p>Вплив рідної культури на сприйняття іноземної. Типові культурні бар'єри та способи їх подолання. Рефлексія студентів щодо відмінностей між культурами. Методи активування культурної рефлексії та самоідентифікації. Культурні категоризації, роль автобіографічних історій («Who am I?») у формуванні міжкультурної чутливості.</p>	2	

4	Тема 4. Багатокультурний клас як середовище міжкультурної взаємодії. Психолого-педагогічні особливості багатокультурного класу. Міжкультурні відмінності у стилях викладання, оцінювання та взаємодії «викладач–студент». Формування атмосфери поваги, толерантності та співпраці. Моделювання типових педагогічних ситуацій у полікультурному середовищі.	2	
5	Тема 5. Формування соціокультурної компетентності у контексті сучасних підходів до навчання англійської мови. Застосування літератури, мистецтва, фільмів і традицій як засобів ознайомлення з іноземною культурою. Проектна діяльність у дослідженні цільової культури. Методи інтеграції культурного компоненту в навчальний процес. Інтеграція культурного компоненту у зміст навчання іноземної мови.		1
Усього:		10	2
Усього за модуль:		10	2

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та її міст	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
Полікультурне освітнє середовище як простір розвитку соціокультурної компетентності			
1	Тема 1. Соціокультурна компетентність як складова іншомовної освіти. Культура як чинник формування особистості. Аналіз відео- або текстових матеріалів із проявами культурних відмінностей (наприклад, «British vs. American manners»). Розроблення завдань для формування соціокультурної компетентності на уроці англійської мови. Моделювання ситуацій міжкультурної взаємодії (role-play, simulations). Мініпроект: «Культура моєї країни очима іноземця». Розроблення власної вправи або навчального модуля з елементами культурного контексту.	12	16
2	Тема 2. Культура, мова і суспільство: взаємозалежність і взаємовплив. Культурні коди та їх інтерпретація у міжкультурному спілкуванні. Аналіз автентичних діалогів або рекламних матеріалів для виявлення культурних кодів. Вправа «Decode the Code»: розпізнавання прихованих культурних смислів у комунікації. Обговорення відео або серіалів (наприклад, The Office, Emily in Paris) з точки зору міжкультурного контрасту. Порівняння особливостей етикету та невербальної поведінки різних культур. Мінідослідження: «Мова як дзеркало суспільства» (на прикладі конкретних висловів чи ідіом).	12	17

3	<p>Тема 3. Іноземна культура крізь призму рідної культури студента. Стратегії розвитку соціокультурного самоусвідомлення студентів.</p> <p>Написання короткого рефлексивного есе «My Culture through Foreign Eyes». Проведення порівняльного аналізу культурних традицій (наприклад, святкування Різдва у різних країнах). Вправа «Cultural Iceberg»: ідентифікація видимих і прихованих елементів власної культури. Кейс-аналіз міжкультурних непорозумінь та пошук шляхів їх вирішення. Обговорення власних досвідів міжкультурної взаємодії (у навчанні, подорожах, онлайн-комунікації).</p>	12	16
4	<p>Тема 4. Багатокультурний клас як середовище міжкультурної взаємодії.</p> <p>Розроблення правил поведінки (Classroom Code of Respect) для багатокультурного класу. Аналіз кейсів конфліктів, зумовлених культурними відмінностями, та пошук стратегій їх вирішення. Розроблення вправ або мінітренінгу з розвитку емпатії та культурної чутливості. Проектна робота: «Creating an Inclusive Classroom» (план дій викладача).</p>	12	16
5	<p>Тема 5. Формування соціокультурної компетентності у контексті сучасних підходів до навчання англійської мови.</p> <p>Практичні прийоми навчання культури: робота з метафорами, історіями, культурно маркованою лексикою. Порівняльний аналіз культур Великої Британії та США. Проектна діяльність, інтерактивні технології та комунікативний підхід як засоби розвитку соціокультурної компетентності.</p>	12	17
	Усього:	60	82
	Усього за модуль:	60	82

6.6. Індивідуальна робота Орієнтовна тематика для рефлексивного есе

1. My understanding of sociocultural competence and its role in learning a foreign language.
2. How culture influences my perception of language and communication.
3. The impact of sociocultural learning on my personal and professional growth.
4. Developing cultural awareness through English: my personal experience.
5. What does it mean to be culturally competent in the 21st century?
6. How language reflects cultural values and social identity.
7. Understanding cultural codes: moments when I misunderstood or decoded cultural meanings.
8. Gender and communication: how culture shapes the way we speak.
9. What I learned about culture through studying idioms, gestures or humor in English.
10. How intercultural communication can bridge differences in global society.
11. Seeing my own culture through the eyes of others: lessons from cross-cultural

- experiences.
12. My cultural identity and how it affects my learning of English.
 13. How studying English changed the way I understand my own culture.
 14. Cultural barriers I have faced — and how I overcame them.
 15. The importance of self-reflection in understanding cultural differences.
 16. My experience of studying or teaching in a multicultural group.
 17. How diversity in the classroom enriches the learning process.
 18. Building respect and empathy in multicultural education.
 19. Intercultural misunderstandings I witnessed or experienced — and what I learned from them.
 20. The teacher's role in creating an inclusive and respectful classroom environment.
 21. How communicative and intercultural approaches help develop cultural competence.
 22. The role of project-based learning in exploring culture.
 23. How digital tools and media support cultural awareness in language learning.
 24. Integrating culture into English lessons: my ideas and reflections.
 25. Lifelong learning and cultural adaptability as key teacher competencies.

Орієнтовна тематика презентацій з курсу

1. The Role of Sociocultural Competence in Modern Language Teaching.
2. Culture as a Shaping Force of Personality and Communication.
3. Teaching Culture in the English Classroom: Goals and Methods.
4. Hidden Dimensions of Culture: Values, Norms, and Beliefs in Communication.
5. Case Study: How Cultural Background Influences Language Learning Motivation.
6. The Relationship between Language, Thought, and Culture.
7. Cultural Codes and Their Interpretation in Intercultural Communication.
8. Gender and Language: How Culture Shapes Communication Styles.
9. Ethnocentrism and Cultural Relativism in Language Education.
10. Verbal and Nonverbal Aspects of Cross-Cultural Interaction.
11. Individualism vs. Collectivism: Cultural Patterns in Communication.
12. Comparing Native and Target Cultures: Insights for Teachers and Learners.
13. Overcoming Cultural Barriers in Intercultural Communication.
14. How Cultural Stereotypes Affect Communication and Understanding.
15. Strategies for Developing Cultural Self-Awareness in the Language Classroom.
16. My Culture through Foreign Eyes: A Personal Reflection.
17. Managing Diversity in the Multicultural Classroom.
18. Teacher's Role in Promoting Respect and Inclusion.
19. Challenges and Opportunities of Teaching in Multicultural Settings.
20. Classroom Activities that Foster Empathy and Intercultural Understanding.
21. Case Study: Intercultural Conflicts and Their Resolution in Education.
22. Project-Based Learning as a Tool for Developing Cultural Competence.
23. Digital Tools and Media for Teaching Culture in the EFL Classroom.
24. Using Literature, Art, and Music to Teach Cultural Awareness.
25. Intercultural Mediation as a 21st-Century Teaching Skill.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАС НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: офісні додатки, Google Meet.

Обладнання: персональний комп'ютер, мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бакіров В.С., Ушакова Н.І., Хижняк Л.М. Міжкультурна комунікація в університеті: історичний досвід та виклики сучасності. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2017. Вип. 39. С. 286–293.
2. Загороднова В.Ф. Основи міжкультурної комунікації: навч. посіб. Бердянськ: БДПУ, 2018.
3. Лукіна Т.О. Педагогічна діагностика. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий]: 2-ге вид, допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 712 с.
4. Методика навчання англійської мови: навчально-методичні матеріали для студентів вищих навчальних закладів (англійською мовою). Укладачі: Рогач Л.В. (ред.), Андрусак І.В., Мигалина З.І., Решетар О.В., Сливка М.І., Чендей Н.В., Шовак-Миголінець О.І. Ужгород, 2024. 143 с. (Друге видання доповнене) <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/64499>

Додаткова література

1. Алексєєва І.О. Вступ до теорії міжкультурної комунікації : підручник. К.: Вид-во КНУ ім. Т.Шевченка, 2011.
2. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2013. 273 с.
4. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2012.
5. Agar M. Language shock. Morrow, New York, 1994.
6. Althen G. Cultural differences on campus. *Learning across cultures: Association of International Educators*, 1994.
7. Banks J.A., Banks C.A. Multicultural education: issues and perspectives. New York: John Wiley and Sons, 2001.
8. Barna L. Stumbling blocks in intercultural communication. Wadsworth Publishing Co., 1988.

9. Basic concepts of intercultural communication: Selected readings. ME: Intercultural Press, 1998.
10. Byram, M. Teaching and assessing intercultural communicative competence. *Intercultural Competence*. London, 2003. 302 p.
11. DeCapula A., Wintergerst A.C. Crossing cultures in the language classroom: University of Michigan Press, 2004.
12. Fantini A. Exploring intercultural competence. A Construct proposal. Vermont, 2006. 138-169 p.
13. Kramsch, C. Context and culture in language teaching. NY, 2012. 198 p.
14. Kramsch, C. The cultural component of language teaching. *Language, Culture and Curriculum*. 8 (12). 1995. 24-47 p.
15. Lewis R.D. When cultures collide: Managing successfully across cultures. London: Nicolas Brealey Publishing, 2000.
16. Multicultural education: Issues and perspectives (4th ed.), New York: John Willey and Sons, 2001.
17. Peterson B. Cultural intelligence: A guide to working with people from other cultures. Yarmouth, ME: Intercultural Press, Inc., 2004.
18. Sharman E. Across Cultures. Pearson Education Limited, 2004.
19. Sowell T. Migrations and cultures: Basic Books. NY, 1996. 238 p.
20. Wintergerst A.C., McVeigh J. Tips for Teaching Culture: Practical Approaches to Intercultural Communication. Pearson Education Limited, 2011.